

Datganiad Ystadegol

Treth Trafodiadau Tir

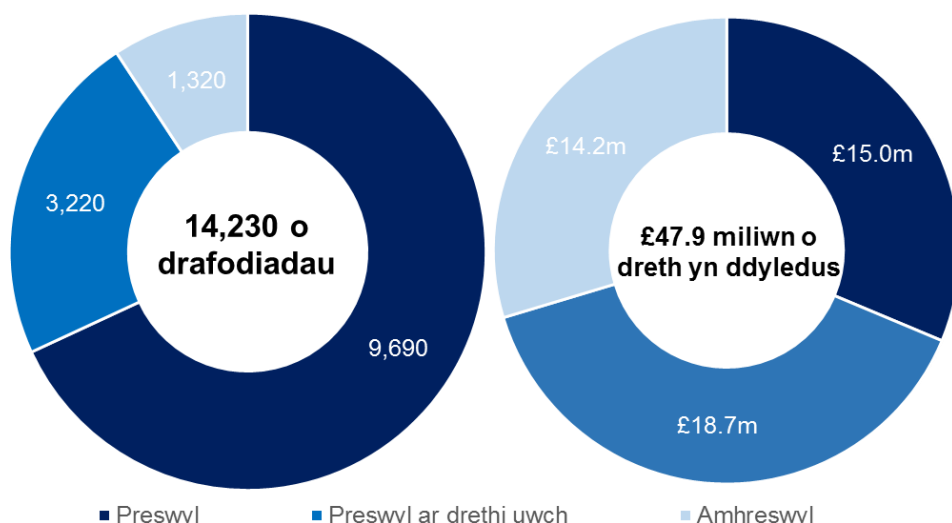
Amcangyfrifon Chwarter 1, Ebrill – Mehefin 2018

Ystadegau allweddol o'r datganiad hwn

Ar gyfer trafodiadau TTT hysbysadwy gyda dyddiad dod i rym yn Ebrill – Mehefin, roedd:

- 14,230 o drafodiadau hysbysadwy wedi'u hadrodd ar gyfer y TTT, gyda chyfanswm o £47.9 miliwn o dreth yn ddyledus;
- 9,690 o drafodiadau preswyl ar gyfer y TTT ar y brif gyfradd, gyda 3,220 o drafodiadau'r Dreth ar y gyfradd uwch, sy'n golygu cyfanswm o £33.7 miliwn o dreth yn ddyledus o'u cyfuno; a
- 1,320 o drafodiadau TTT amhreswyl, gan arwain at £14.2 miliwn o dreth yn ddyledus.
- Ar ddiwedd 16 Gorffennaf, roedd 1,793 o sefydliadau wedi cofrestru ar gyfer cyflwyno'r TTT ar-lein, gyda chyfanswm o 4,153 o ddefnyddwyr ar-lein wedi'u cofrestru.

Siart 1: Nifer trafodiadau hysbysadwy'r TTT a adroddwyd a'r dreth sy'n ddyledus (£1 filiwn) ar y trafodiadau hynny, Ebrill – Mehefin 2018

26 Gorffennaf 2018

ACC 04/2018

Y datganiad hwn yw'r cyntaf o gyfres chwarterol 2018/19 o ystadegau'r Dreth Trafodiadau Tir (TTT).

Mae'r datganiad hwn yn amlinellu'r amcangyfrifon amodol ar gyfer Mehefin ac amcangyfrifon diwygiedig ar gyfer Ebrill a Mai. Maen nhw'n rhoi cipolwg cryno ar y trafodiadau TTT hysbysadwy a ddaeth i law erbyn diwedd 16 Gorffennaf.

Mae'r diweddariad chwarterol nesaf ar gyfer ystadegau TTT i fod i gael ei gyhoeddi 24 Hydref.

Cysylltwch â ni

Craigier Solomons
Ystadegydd
03000 254 723

data@acc.llyw.cymru

Pam mae'r gwerthoedd hyn yn rhai amodol a pha werthoedd sydd wedi cael eu diwygio?

Mae'r data sydd yn y datganiad hwn yn cael ei ystyried yn amodol gan fod yr amcangyfrifon gwreiddiol yn debygol o gael eu diwygio yn y dyfodol, ar ôl i ragor o ddata gael ei gasglu. Mae'r diagram ar y dudalen nesaf yn esbonio amseriad ystadegau'n ymwneud â TTT.

Mae'r gwerth a gyflwynwyd ar gyfer y chwarter hwn yn un dros dro, gan gynnwys data o fisoedd Ebrill, Mai a Mehefin. Mae'r data cychwynnol ar gyfer Ebrill a Mai wedi ei gyhoeddi'n flaenorol ar wefan ACC, adolygwyd y rhain yn y datganiad hwn yn dilyn derbyn ffurflenni ychwanegol a dilysu data.

Ar gyfer data'r mis diweddaraf (Mehefin yn y datganiad hwn):

- Wrth lenwi ffurflen dreth y TTT, mae'r sefydliad sy'n talu'r swm yn cael 30 diwrnod ar ôl y 'dyddiad dod i rym' i gyflwyno a thalu'r swm. Y dyddiad dod i rym yw'r adeg pan mae'n rhaid talu'r dreth, fel arfer pan mae trafodiad yn cael ei gwblhau ar eiddo. Felly, mae trafodiadau ychwanegol ar gyfer y TTT sy'n berthnasol i fis Mehefin yn debygol o gael eu cyflwyno yn ystod gweddill mis Gorffennaf.
- Gan ddefnyddio data misoedd Ebrill a Mai, mae oddeutu 70 y cant o'r trafodiadau hysbysadwy a adroddir yn cael eu hadrodd i ACC cyn pen deg diwrnod, ond mae yn agos at 15 y cant o ffurflenni treth y TTT yn cymryd mwy nag 20 diwrnod.
- Gallai gwaith ychwanegol i lanhau a dilysu data ganfod gwallau mewn ffurflenni treth a gyflwynwyd. Cyfyngedig fu'r gwaith dilysu ar y data hyd yma, a byddwn ni'n parhau i wella'r amcangyfrifon wrth i ni ddysgu mwy am y data.

Yn y datganiad hwn, rydym hefyd yn diwygio'r amcangyfrifon misol gwreiddiol a gyhoeddwyd ar gyfer misoedd Ebrill a Mai. Gallai'r amcangyfrifon hyn gael eu diwygio ymhellach yn y dyfodol, er enghraifft:

- yn dilyn ad-daliadau am drafodiadau eiddo preswyl cyfradd uwch (gweler Tabl 6);
- oherwydd camgymeriadau a ganfyddir mewn ffurflenni o ganlyniad i wiriadau ACC; neu
- gan asiantiaid yn y broses o redeg eu busnes.

Amseru Ystadegau Swyddogol ar gyfer Treth Trafodiadau Tir

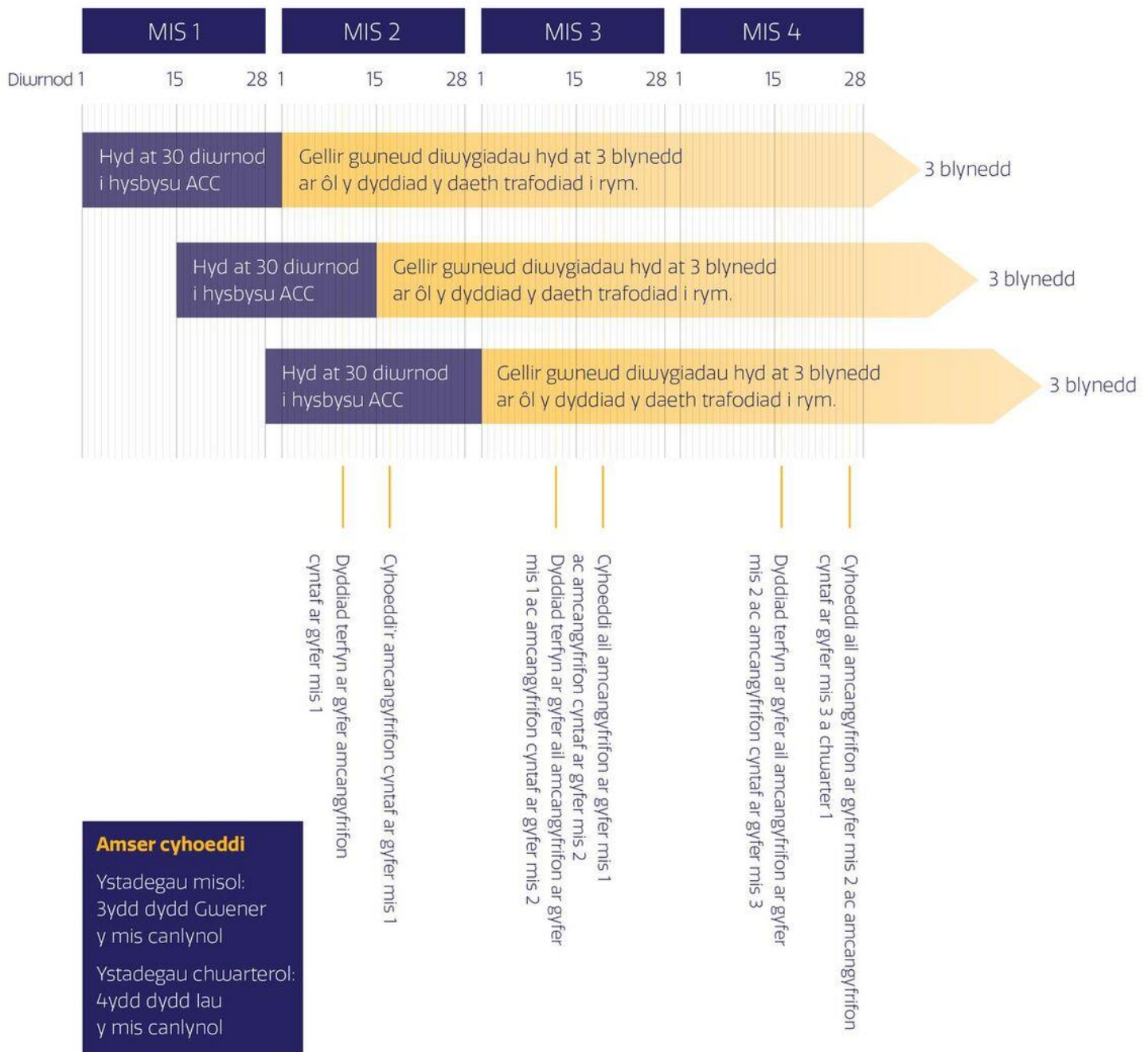
Mae'r diagram isod yn amlinellu'r amserlen ar gyfer adrodd ar drafodiadau sy'n destun Treth Trafodiadau Tir (TTT) i Awdurdod Cyllid Cymru (ACC): a'r effaith a gaiff hyn ar amseriad ystadegau swyddogol.

Mae'r tri bar isod yn cynrychioli enghreifftiau o drafodiadau, pob un gyda dyddiadau gwahanol ar gyfer dod i rym. Mae'r bar cyntaf yn dangos lle mae dyddiad dod i rym y trafodiad (y dyddiad cwblhau, fel arfer) yn ddiurnod 1 o fis 1, yn yr ail far y diurnod dod i rym yw diurnod 15 o fis 1, ac yn y trydydd bar, diurnod 28 o fis 1.

Mae'r diagram yn tynnu sylw efallai na fydd trafodiadau sy'n digwydd yn ddiweddarach yn y mis yn cael eu cynnwys yn yr amcangyfrifon cyntaf ar gyfer mis 1, oherwydd y cyfnod o 30 diurnod ar gyfer hysbysu ACC a'r dyddiad terfyn er mwyn galluogi ystadegau amserol.

Chwarter 1

Beth yw strwythur y datganiad hwn?

Mae'r datganiad hwn yn cynnwys chwe thabl a fydd yn cael eu cyhoeddi'n chwarterol. Caiff tablau un i bedwar hefyd eu diwedddaru'n fisol ar [wefan StatsCymru](#).

Tabl 1: Nifer y trafodiadau hysbysadwy a adroddwyd, y dreth sy'n ddyledus ar y trafodiadau hynny a'r gwerth a briodolwyd i'r eiddo sy'n agored i'r dreth, yn ôl dyddiad dod i rym (wedi'u rhannu'n ac i'w cyflwyno yn y datganiad hwn)

Tabl 2: Nifer y trafodiadau yn ôl math o drafodiad

Tabl 3: Nifer y trafodiadau preswyl a'r dreth sy'n ddyledus ar yr eiddo hynny, yn ôl band treth preswyl (wedi'u rhannu'n ab i'w cyflwyno yn y datganiad hwn)

Tabl 4: Nifer y trafodiadau preswyl a'r dreth sy'n ddyledus ar yr eiddo hynny, yn ôl band treth amhreswyl (wedi'u rhannu'n a-b i'w cyflwyno yn y datganiad hwn)

Tabl 5: Nifer a gwerth unrhyw ryddhad treth a gyhoeddwyd erbyn y dyddiad dod i rym

Tabl 6: Nifer a gwerth unrhyw ad-daliadau treth a gyhoeddwyd erbyn y dyddiad dod i rym

Gellir gweld nifer a gwerth derbyniadau TTT ar gyfer chwarter un hefyd ar ôl Tabl 6. Dyma'r swm o arian a dderbyniwyd gan ACC yn ystod y chwarter a restrwyd, yn hytrach na'r dyddiad y mae'r trafodiad yn cael effaith. Mewn datganiadau yn y dyfodol bydd yr wybodaeth hon yn cael ei chyflwyno mewn tabl, wrth i fwy o werthoedd data gael eu casglu.

Sut fydd y data'n cael ei gyhoeddi yn y dyfodol?

Dyma'r cyntaf o'n datganiadau ystadegol chwarterol ar gyfer y TTT. Byddwn yn cyhoeddi'r datganiad chwarterol nesaf yn y gyfres hon ym mis Hydref. Bydd y cyhoeddiad yn diwedddaru amcangyfrifon a gynhwyswyd yn y datganiad hwn yn ogystal â darparu amcangyfrifon ar gyfer yr ail chwarter (Gorffennaf – Medi).

Cyn hynny, bydd tablau un i bedwar yn cael eu diwedddaru ar 17 Awst a 21 Medi ar wefan StatsCymru. Datganiadau data yn unig fydd y rhain.

Tablau data sydd yn y datganiad hwn

Tabl 1a: Nifer y trafodiadau hysbysadwy a adroddwyd, yn ôl dyddiad dod i rym (a)

Dyddiad dod i rym	Trafodiadau (nifer)			Cyfanswm nifer y trafodiadau (c)
	Preswyl prif gyfradd	Preswyl cyfraddau uwch	Amhreswyl (b)	
Chwarter 1	9,690	3,220	1,320	14,230
Mehefin 18 (p)	3,570	1,130	390	5,090
Mai 18 (r)	3,240	1,080	440	4,760
Ebrill 18 (r)	2,880	1,000	480	4,370

- (a) Mae'r gwerthoedd yn y tabl hwn wedi cael eu talgrynnu i'r 10 trafodiad agosaf.
- (b) Mae'r categori 'eiddo amhreswyl' yn cynnwys eiddo nad ydynt yn gyfan gwbl breswyl (h.y. rhai sydd ag elfennau preswyl a masnachol).
- (c) Mae'r cyfanswm wedi'i gyfrifo ar sail y gwerthoedd heb eu talgrynnu.

Ar ddiwedd 16 Gorffennaf, yr oedd 14,230 o drafodiadau hysbysadwy a adroddwyd ar gyfer Ebrill – Mehefin, gyda hysbysiadau pellach yn debygol o gael eu derbyn. Dros y cyfnod hwn, gwelwn fod nifer yr eiddo preswyl, ar y brif gyfradd a'r gyfradd uwch, wedi cynyddu fesul mis. Roedd y mwyafrif (tua dwy ran o dair) o'r rheiny yn drafodiadau preswyl prif gyfradd.

Tabl 1b: Treth yn ddyledus ar drafodiadau hysbysadwy a adroddwyd, yn ôl dyddiad dod i rym (a)

Dyddiad dod i rym	Treth yn ddyledus (£ miliwn)					
	Eiddo preswyl yn agored i'r brif gyfradd	Eiddo preswyl yn agored i'r brif gyfradd			Amhreswyl (b)	Cyfanswm y dreth ddyledus (c)
		Refeniw o'r brif gyfradd	Refeniw ychwanegol o'r brif gyfradd	Cyfanswm cyfradd uwch		
Chwarter 1	15.0	3.8	14.8	18.7	14.2	47.9
Mehefin 18 (p)	6.7	1.4	5.3	6.7	4.6	18.0
Mai 18 (r)	4.5	1.3	5.0	6.3	3.5	14.4
Ebrill 18 (r)	3.8	1.2	4.6	5.7	6.0	15.5

- (a) Mae'r dreth yn y tabl hwn wedi cael ei thalgrynnu i'r £0.1 filiwn agosaf.
- (b) Mae'r categori 'eiddo amhreswyl' yn cynnwys eiddo nad ydynt yn gyfan gwbl breswyl (h.y. rhai sydd ag elfennau preswyl a masnachol).
- (c) Mae'r cyfanswm wedi'i gyfrifo ar sail y gwerthoedd heb eu talgrynnu.

Mae swm y TTT sy'n daladwy yn cael ei chyfrifo ar sail y trafodiad hysbysadwy a adroddwyd ac a gyflwynwyd. Erbyn diwedd 16 Gorffennaf, roedd mymryn dros £47.9 miliwn yn ddyledus ar gyfer trafodiadau TTT yn ymwneud â misoedd Ebrill – Mehefin. Gyda ffurflenni pellach yn debygol o gael eu derbyn, gwelwyd cynnydd yn y nifer a'r dreth daladwy o eiddo preswyl prif gyfradd ym mis Mehefin.

Tabl 1c: Gwerth a briodolir i eiddo sy'n agored i Dreth Trafodiadau Tir, yn ôl dyddiad dod i rym (a)

Dyddiad dod i rym	Gwerth yr eiddo a drethwyd (£ miliwn)			
	Preswyl prif gyfradd	Eiddo preswyl cyfraddau uwch	Amhreswyl (b)	Cyfanswm gwerth yr eiddo a drethwyd (c)
Chwarter 1	1,710	495	476	2,681
Mehefin 18 (p)	677	176	135	987
Mai 18 (r)	550	167	125	842
Ebrill 18 (r)	483	152	216	852

- (a) Mae'r gwerthoedd yn y tabl hwn wedi cael eu talgrynnu i'r £1 filiwn agosaf.
- (b) Mae'r categori 'eiddo amhreswyl' yn cynnwys eiddo nad ydynt yn gyfan gwbl breswyl (h.y. rhai sydd ag elfennau preswyl a masnachol).
- (c) Mae'r cyfanswm wedi'i gyfrifo ar sail y gwerthoedd heb eu talgrynnu.

Er mwyn gwerthuso swm y dreth sy'n ddyledus, mae pris prynu'r trafodiad (a elwir hefyd yn gydnabyddiaeth) yn cael ei gasglu fel arfer. Ar gyfer trawsgludo a throsglwyddo perchenogaeth, sydd fel arfer yn ymwneud â phryniannau rhydd-ddaliadol, mae hyn yn seiliedig ar werth yr eiddo. Mae'r gydnabyddiaeth yn digwydd ar ffurf premiwm i bryniannau lesddaliadau preswyl, a gwerth yr eiddo yw hyn fel arfer. Fodd bynnag, yn achos lesioedd amhreswyl, y swm hwn yw'r premiwm i gaffael y les.

Felly, mae tabl 1c yn cynnwys cymysgedd o gysyniadau ac ni ellir cyfeirio ato fel prisiad gwir neu bris prynu'r eiddo; yn hytrach dylen ni ei ystyried fel y gwerth a briodolir i'r eiddo sy'n agored i'r Dreth Trafodiadau Tir.

Tabl 2: Nifer y trafodiadau yn ôl math o drafodiad (a)

Dyddiad dod i rym	Trawsgludo / Trosglwyddo perchnogaeth (b)		Rhoi les newydd	Ailddyrannu les	Cyfanswm
	Cyfanswm Gwerth				Nifer
	Nifer	(£ miliwn)	Nifer	Nifer	
Chwarter 1	12,970	2,516	590	670	14,230
Mehefin 18 (p)	4,680	935	190	230	5,090
Mai 18 (r)	4,340	800	190	230	4,760
Ebrill 18 (r)	3,950	781	210	210	4,370

- (a) Mae'r gwerthoedd yn y tabl hwn wedi cael eu talgrynnu i'r £1 filiwn agosaf. Mae'r cyfanswm wedi'i gyfrifo ar sail y gwerthoedd heb eu talgrynnu.
- (b) Mae Trawsgludo / Trosglwyddo perchnogaeth yn cynnwys y rhai sydd yn y categori 'Arall'.

Trawsgludo neu drosglwyddo perchnogaeth oedd y rhan fwyaf o'r trafodiadau hysbysadwy a adroddwyd yn Ebrill – Mehefin (91 y cant o'r holl drafodiadau hysbysadwy a adroddwyd yn Ebrill – Mehefin). Roedd prisiad yr eiddo cysylltiedig â'r trawsgludo a'r trosglwyddo perchnogaeth hwnnw dros yr un cyfnod yn £2.5 biliwn.

Dylid nodi bod trafodiadau les amhreswyl yn cael eu dyrannu i fandiau prasio yn ôl y gwerth a briodolir i gaffael y les yn unig, ac mewn llawer o achosion, nid yw hyn yn cynrychioli gwerth llawn yr eiddo. Yn ychwanegol, lle bo les amhreswyl newydd yn cael ei rhoi, bydd elfen o'r dreth wedi'i hasesu sy'n ymwneud â gwerth rhent yr eiddo hwnnw, na ellir ei briodoli'n uniongyrchol i un o'r bandiau prasio. Yn yr achosion hyn, mae'r swm wedi ei gynnwys yn y ffigurau treth a ddangosir, ond gyda'r band gwerth wedi'i bennu gan y gwerth sy'n ofynnol i gaffael y les. Y mae'n bwysig nodi hefyd nad yw gwerth rhent mathau eraill o eiddo a les yn cael eu hasesu ar gyfer treth a does dim data ar rent yn cael ei gasglu yn yr achosion hyn. Felly, does dim ffigurau tebyg yn cael eu cynnwys yn nhablau 3a, 3b a 4a.

Tabl 3a: Nifer y trafodiadau amhreswyl yn ôl band treth a dyddiad dod i rym (a)

Dyddiad dod i rym	Trafodiadau yn ôl band treth breswyl (nifer)						Cyfanswm (b)
	Hyd at a gan	£180,001 - £250,001		£400,001 - £750,001		Dros	
	gynnwys £180,000	£250,000	- 400,000	£750,000	- £1.5m	£1.5m	
Chwarter 1	8,510	2,320	1,640	410	20	*	12,910
Mehefin 18 (p)	2,890	960	660	180	10	*	4,700
Mai 18 (r)	2,950	700	540	130	10	0	4,320
Ebrill 18 (r)	2,680	660	440	100	*	0	3,880

- (a) Mae'r gwerthoedd yn y tabl hwn wedi cael eu talgrynnu i'r 10 agosaf. Sylwch fod y tabl hwn yn cynnwys trafodiadau les preswyl.
- (b) Mae'r cyfanswm wedi'i gyfrifo ar sail y gwerthoedd heb eu talgrynnu.
- * Yn cynrychioli gwerth sydd heb fod yn ddigon mawr i'w gyflwyno ac sydd wedi cael ei atal.
- Bu 12,910 o drafodiadau preswyl hysbysadwy a adroddwyd, ac roedd tua dwy ran o dair o'r rheiny o fewn y band treth cyntaf (gyda phris prynu yn llai na £180,000). Mae hyn yn 84 y cant o drafodiadau'r Dreth Trafodiadau Tir o'u cyfuno â'r ail fand.

Tabl 3b: Y dreth sy'n ddyledus ar drafodiadau preswyl yn ôl band treth preswyl (a)

Dyddiad dod i rym	Treth yn ddyledus yn ôl bandiau treth amhreswyl (£ miliynau)						Cyfanswm (b)
	Hyd at a gan	£180,001 - £250,001		£400,001 - £750,001		Dros	
	gynnwys £180,000	£250,000	- 400,000	£750,000	- £1.5m	£1.5m	
Chwarter 1	7.4	5.4	11.5	8.1	1.0	*	33.7
Mehefin 18 (p)	2.5	2.1	4.6	3.5	0.4	*	13.3
Mai 18 (r)	2.5	1.7	3.7	2.6	0.3	0.0	10.8
Ebrill 18 (r)	2.4	1.5	3.3	2.0	*	0.0	9.5

- (a) Mae'r gwerthoedd yn y tabl hwn wedi cael eu talgrynnu i'r £0.1 filiwn agosaf. Sylwch fod y tabl hwn yn cynnwys y dreth sy'n ddyledus ar drafodiadau les preswyl.
- (b) Mae'r cyfanswm wedi'i gyfrifo ar sail y gwerthoedd heb eu talgrynnu.
- * Yn cynrychioli gwerth a ataliwyd gan ei fod yn seiliedig ar nifer fach iawn o drafodiadau (gweler tabl 3a).
- Ar gyfer misoedd Ebrill – Mehefin, mae cyfanswm o £33.7 miliwn yn ddyledus o'r 12,910 o drafodiadau preswyl hysbysadwy TTT a hysbyswyd.

Tabl 4a: Nifer y trafodiadau amhreswyl yn ôl band treth amhreswyl (a) (c)

Dyddiad dod i rym	Trafodiadau yn ôl band treth breswyl (nifer)				
	Hyd a gan	£150,001 -	£250,001 -	Mwy nag	Cyfanswm (b)
	gynnwys £150,000	£250,000	£1m	£1m	
Chwarter 1	850	160	240	70	1,320
Mehefin 18 (p)	230	50	80	30	390
Mai 18 (r)	300	50	80	20	440
Ebrill 18 (r)	320	60	80	30	480

- (a) Mae'r gwerthoedd yn y tabl hwn wedi cael eu talgrynnu i'r 10 agosaf. Sylwch fod y tabl hwn yn cynnwys trafodiadau les amhreswyl.
- (b) Mae'r cyfanswm wedi'i gyfrifo ar sail y gwerthoedd heb eu talgrynnu.
- (c) Nid yw nifer yr eiddo a nodwyd ym mhob band gwerth yn gyfartal â nifer yr eiddo sydd â gwerth premiwm o fewn y band hwnnw. Mae hyn oherwydd y bydd y dreth a delir ar yr eiddo hynny hefyd yn cynnwys elfennau sy'n daladwy ar werth rhent yr eiddo ar les. Effaith hyn fydd dangos fod nifer uwch o eiddo yn y bandiau gwerth uwch, nac a fyddai'r achos yn ymarferol. Yn y dyfodol, byddwn yn archwilio sut y gellir gwahanu'r ddwy elfen hon o'r dreth.

Ar gyfer mis oedd Ebrill – Mai, cafwyd 1,320 o drafodiadau amhreswyl hysbysadwy a hysbyswyd, ychydig o dan ddwy ran o dair ohonynt yn llai na £150,000.

Tabl 4b: Y dreth sy'n ddyledus ar drafodiadau amhreswyl yn ôl band treth amhreswyl (a)

Dyddiad dod i rym	Treth yn ddyledus yn ôl bandiau treth amhreswyl (£ mewn miliynau)				
	Hyd at a gan	£150,001 -	£250,001 -	Dros	Cyfanswm (b)
	gynnwys £150,000	£250,000	£1m	£1.5m	
Chwarter 1	2.2	0.1	2.7	9.3	14.2
Mehefin 18 (p)	0.3	~	0.8	3.5	4.6
Mai 18 (r)	0.5	~	0.8	2.1	3.5
Ebrill 18 (r)	*	~	1.0	3.6	6.0

- (a) Mae'r gwerthoedd yn y tabl hwn wedi cael eu talgrynnu i'r £0.1 filiwn agosaf. Sylwch fod y tabl hwn yn cynnwys y dreth sy'n ddyledus ar drafodiadau les amhreswyl, gan gynnwys elfennau sy'n deillio o werthoedd rhent yr eiddo.-
- (b) Mae'r cyfanswm wedi'i gyfrifo ar sail y gwerthoedd heb eu talgrynnu.
- Mae'r dreth a nodwyd ym mhob band gwerth yn cynnwys elfennau'n ymwneud â gwerth premiwm a gwerth rhent eiddo ar les. Yn y dyfodol, byddwn yn archwilio sut y gellir gwahanu'r ddwy elfen hon o'r dreth.
- ~ Yn cynrychioli gwerth sy'n talgrynnu i 0, ond sydd heb fod yn 0.
- * Yn cynrychioli gwerth a ataliwyd gan fod y dreth sy'n daladwy ar gyfer nifer fechan o drafodiadau yn cyfrannu at y rhan fwyaf o werth y gell (uchafiaeth).

Cyfrifwyd £14.2 miliwn o dreth ar gyfer yr eiddo amhreswyl hyn ar gyfer Ebrill – Mehefin, gydag ychydig dan ddwy ran o dair ohonynt o fewn y band treth prisio uchaf.

Rhyddhadau

Gellir hawlio rhyddhad ar eiddo preswyl ac amhreswyl. Mae rhyddhad yn gostwng maint y dreth sy'n daladwy pan gwrddir â rhai amodau. Y rhyddhad mwyaf cyffredin a hawlr fel arfer yw: rhyddhad grŵp, rhyddhad i anheddau lluosog; a rhyddhad i elusennau.

[Gellir dod o hyd i fwy o wybodaeth am bob un o'r gwahanol enghreifftiau o ryddhad a pha bryd y maent yn berthnasol ar wefan ACC.](#)

Mae'r tabl isod yn amlinellu nifer y trafodiadau sydd wedi derbyn rhyddhad. Dylid nodi y gellir rhoi rhyddhad lluosog i drafodiad unigol ac y gall rhyddhad ostwng y dreth sy'n daladwy i sero (a elwir yn rhyddhad llawn) neu gan ganran neu swm penodol (a elwir yn rhyddhad rhannol). Ar gyfer Ebrill - Mehefin, yr oedd 400 o drafodiadau a dderbyniodd ryddhad, derbyniodd nifer fechan iawn o drafodiadau fwy nac un rhyddhad.

Tabl 5: Nifer a gwerth unrhyw ryddhad treth a gyhoeddwyd erbyn y dyddiad dod i rym (a)(d)

Dyddiad dod i rym	Trafodiadau a ryddhawyd				Gwerth y dreth a ryddhawyd (£ miliwn)			
	Preswyl prif	Preswyl cyfraddau	Amhreswyl	Cyfanswm	Preswyl prif	Preswyl cyfraddau	Amhreswyl	Cyfanswm
	gyfradd	uwch	(c)		gyfradd	uwch	(c)	
Ebrill - Mehefin 18 (p)	80	40	50	170	1.3	0.6	6.5	8.4

- (a) Mae'r gwerthoedd yn y tabl hwn wedi cael eu talgrynnu i'r 10 trafodiad agosaf a'r £0.1 miliwn agosaf o dreth a ryddhawyd.
- (b) Mae'r cyfanswm wedi'i gyfrifo ar sail y gwerthoedd heb eu talgrynnu.
- (c) Mae'r categori 'eiddo amhreswyl' yn cynnwys eiddo nad ydynt yn gyfan gwbl breswyl (h.y. rhai sydd ag elfennau preswyl a masnachol).
- (d) Nid yw'r ffigurau a gyflwynir yn cynnwys 50 trafodiad cysylltiol sy'n destun rhyddhad gan ei fod yn anodd rhoi amcangyfrif dibynadwy o effaith y rhyddhadau yn yr achosion hyn. Ein hamcangyfrif gorau o effaith y rhyddhadau sy'n ymwneud â thrafodion cysylltiol yw oddeutu £2.5m, ond nid yw hwn yn ddigon cadarn i gael ei gynnwys gyda'r data uchod.

Dros fisoedd Ebrill – Mehefin bu 170 o drafodiadau a dderbyniodd ryddhad gan ostwng y dreth gysylltiedig a oedd yn daladwy. Cyfanswm y gostyngiad treth oherwydd y rhyddhadau hyn oedd £8.4m, ac yr oedd 50 o drafodiadau amhreswyl yn gyfrifol am £6.5m o'r swm hwn. Nifer fechan iawn o'r trafodiadau amhreswyl hyn â gwerth uchel iawn oedd yn cyfrif am y rhan fwyaf o'r £6.5m yma. Felly, efallai nad yw gwerth y dreth a ryddhawyd am y chwarter cyntaf hwn yn cynrychioli'r gweithgarwch sydd i'w ddisgwyl dros y flwyddyn gyfan.

Adroddwyd bod 190 o drafodiadau pellach yn destun rhyddhad na chafodd unrhyw effaith ar y dreth a oedd yn daladwy. Mae'r rhain wedi'u gadael allan o'r nifer uchod am y rheswm hwnnw. Ar hyn o bryd rydym yn ymchwilio i'r rhesymau pam yr oedd rhyddhad yn gysylltiedig â'r trafodiadau hyn.

Rydym yn amau ar hyn o bryd bod llawer ohonynt wedi'u hadrodd yn ddiangen wrth lenwi'r ffurflen dreth ar-lein.

Ad-daliadau

Cyhoeddwyd yr ad-daliad cyntaf am TTT cyfradd uwch ym Mehefin. Gellir hawlio ad-daliadau am elfen breswyl cyfradd uwch hyd at 3 blynedd ar ôl y dyddiad y daeth trafodiad i rym. Ar ddiwedd 16 Gorffennaf, hawliwyd 30 o ad-daliadau gyda dyddiad dod i rym yn chwarter cyntaf 2018.

Pan gaiff ad-daliad am TTT preswyl cyfradd uwch ei hawlio caiff y trafodiad gwreiddiol ei ddiwygio i drafodiad TTT preswyl prif gyfradd. Yn nhablau un i dri, mae trafodiadau a gynhwyswyd yn y colofnau cyfraddau uwch cyn hawlio ad-daliad o'r herwydd wedi eu symud i golofn y brif gyfradd ar ôl hawlio ad-daliad. Mae'r data yn y datganiad hwn wedi ei addasu ar gyfer unrhyw ad-daliadau a gymeradwywyd gan ACC hyd at ac yn cynnwys 16 Gorffennaf.

Tabl 6: Nifer a gwerth ad-daliadau preswyl cyfradd uwch a gyhoeddwyd erbyn y dyddiad dod i rym (a)(b)

Dyddiad dod i rym	Nifer yr ad-daliadau	Ad-daliadau (£ miliwn)
Ebrill - Mehefin 18 (p)	30	0.2

(a) Mae'r gwerthoedd yn y tabl hwn wedi cael eu talgrynnu i'r £0.1 miliwn agosaf o dreth a ad-dalwyd.
(b) Mae'r cyfanswm wedi'i gyfrifo ar sail y gwerthoedd heb eu talgrynnu.

Mae tabl chwech, uchod, yn amlinellu nifer a gwerth yr ad-daliadau a gyhoeddwyd erbyn y dyddiad y mae'r trafodiad yn dod i rym. Gellir cael mwy o wybodaeth ar y taliadau a wnaed, fesul mis, ar wefan StatsCymru. Darperir y rhan, yn bennaf, i gefnogi gofynion rhagweld ac maent wedi eu gadael allan o'r datganiad hwn i osgoi dryswch rhwng y ddau werth.

Treth Trafodiadau Tir (TTT) a dalwyd i Awdurdod Cyllid Cymru (ACC)

Dros chwarter cyntaf 2018 (01 Ebrill – 30 Mehefin) derbyniodd ACC £39.0 miliwn o daliadau TTT. Mae'r gwerth hwn yn wahanol i'r gwerth a ddangosir yn nhabl un (rhan b), gan nad yw'n cynnwys ond y trafodiadau hynny lle y mae taliadau wedi eu derbyn erbyn 30 Mehefin; y cyfeirir ato fel arfer fel 'ar sail arian parod'. Ar gyfer y datganiad chwarterol nesaf, byddwn yn cyhoeddi derbyniadau ar y sail arian parod hon ar gyfer pob chwarter (Tabl 7). Mae hyn yn unol â phrosesau cyfrifyddu ehangach o fewn ACC.

Adran ansawdd allweddol

Gwerth

Mae'r ystadegau hyn wedi cael eu sefydlu er mwyn diwallu gofyniad y defnyddiwr ar gyfer data ar weithredu'r Dreth Trafodiadau Tir, ar ôl sefydlu ACC. [Mae rhagor o wybodaeth am y Dreth Trafodiadau Tir ar gael yma.](#)

Mae ystadegau am y trethi cyfatebol yn Lloegr a'r Alban yn cael eu cyhoeddi gan Gyllid a Thollau EM a Revenue Scotland.

- [Mae modd gweld Ystadegau Treth Dir y Dreth Stamp \(gan gynnwys ystadegau blaenorol yng Nghymru\) yma.](#)
- [Mae modd gweld ystadegau'r Dreth Trafodiadau Tir a Busnes ar gyfer yr Alban yma.](#)

Bydd dogfennau'n amlinellu cydlynid yr ystadegau hyn yn cael eu datblygu gyda llunwyr ystadegau yn y dyfodol.

Dibynadwyedd

Mae'r ystadegau hyn wedi cael eu cynhyrchu yn unol â Chod Ymarfer Ystadegau.

Fel cynhyrchydd newydd o ystadegau swyddogol, rydym yn datblygu ein prosesau cyhoeddi ystadegol, a chyhoeddir ein polisi interim ar allbynnau ystadegol yn fuan, gan amlinellu:

- y safonau proffesiynol a ddilynwyd wrth greu'r ystadegau hyn;
- sut mae Swyddog Arweiniol Ystadegau ACC yn rheoli cynnwys ac amseru'r allbynnau'n annibynnol;
- sut rydyn ni'n rhoi gwybod i ddefnyddwyr am allbynnau sydd ar y gweill; a
- bydd staff sy'n ymwneud â chynhyrchu ystadegau'n mynd drwy ddatblygiad proffesiynol parhaus yn unol â fframwaith Cymwyseddau'r Gwasanaeth Sifil a fframwaith cymwyseddau Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth.

Bydd rhagor o ddogfennau ategol yn cael eu cyhoeddi gyda'r datganiadau ystadegol sydd ar y gweill a byddant yn amlinellu:

- sut byddwn yn ymwneud â defnyddwyr; a
- sut caiff data ei gasglu, ei storio a'i reoli.

Asesu ansawdd y data

Rydyn ni'n dal wrthi'n asesu ansawdd y data wrth i ragor o drafodiadau gael eu prosesu.

Rydyn ni wedi asesu'r budd a'r pryderon posibl o ran ansawdd yn unol â chanllawiau Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth ar ddefnyddio data gweinyddol. Ar ôl gweithio gyda'r data ymhellach, rydyn ni wedi gwerthuso lefel y risg o bryderon ynghylch ansawdd. Y tabl diwedddaredig isod yw ein hasesiad cyfredol.

Ffynhonnell data	Proffil budd y cyhoedd	Lefel y risg o bryderon ynghylch ansawdd	Lefel yr wybodaeth sicrwydd a ddatblygir
Data cofrestru'r Dreth Trafodiadau Tir	Isel	Isel	A1 – sicrwydd sylfaenol
Ffurflenni treth y Dreth Trafodiadau Tir	Canolig	Isel	A2 – sicrwydd uwch

Wrth baratoi'r datganiad hwn, rydym wedi parhau i weithio'n agos gyda staff gweithredol ACC i ganfod materion pellach yn ystod casglu data a phrosesu ffurflenni unigol. Rydym yn parhau i ddefnyddio systemau rheoli data sy'n dadansoddi ffurflenni treth yn syth ac sy'n tynnu sylw at feysydd a allai beri pryder. Pan mae ffurflen dreth yn cael ei newid gan dîm gweithredol ACC, cysylltir â'r sefydliad sy'n llenwi'r ffurflen i gadarnhau'r newid.

Rydyn ni hefyd yn gweithio'n barhaus gyda chyd-weithwyr mewnol i ganfod opsiynau ar gyfer lliniaru'r materion hyn ar adeg casglu ffurflenni yn y dyfodol, a bydd hynny'n arwain yn anuniongyrchol at ansawdd gwell i ddata.

Rhoddir enghreifftiau isod o faterion ansawdd rydyn ni wedi'u canfod yn flaenorol, a'n hymateb hyd yma.

Enghraifft 1

Rydyn ni wedi canfod nifer o drafodiadau lle mae ACC wedi cael ei hysbysu, ond nad ydynt uwchben y trothwy angenrheidiol ar gyfer hysbysu ACC (er enghraifft, lle bo pris prynu trawsgludiad preswyl yn llai na £40,000). Rydyn ni wedi cynnwys y rhain yn y datganiad hwn gan fod y nifer yn fach ac nad oes treth yn ddyledus ar y trafodiadau hyn. Er bod nifer y digwyddiadau hyn wedi gostwng ym mis Mai, rydyn ni'n dal i weithio gyda chyd-weithwyr i wella'r ffurflenni hyn.

Enghraifft 2

Drwy asesu'r dreth sy'n ddyledus o gymharu â'r data a gyflwynwyd am bob trafodiad, rydyn ni wedi gallu canfod rhai gwallau yn y data. Mae hyn wedi arwain at rai cywiriadau i'r trafodiadau, ar y cyd â'r asiantiaid sydd wedi'u cyflwyno.

Un enghraifft yw adeg pryd rydyn ni wedi gwirio a oedd yr opsiwn gorau ar gyfer y math o drafodiad wedi cael ei ddewis wrth ffeilio.

Gall trafodiad fod yn: breswyl neu'n amhreswyl (sy'n cynnwys achosion lle nad yw eiddo yn gyfan gwbl yn un preswyl). Hefyd, gall cyfradd uwch fod yn berthnasol i eiddo preswyl gan ddibynnu ar rai ffactorau. [Mae rhagor o wybodaeth ar gael yma.](#)

Drwy ddadansoddi'r dreth sy'n ddyledus, a data atodol, rydyn ni wedi gallu canfod achosion pryd mae'r math anghywir o drafodiad wedi cael ei ddewis ac wedi'i gywiro'n ddiweddarach. Cyflwynir y data yn ôl math o drafodiad yn Nhabl 2.

Pam rydyn ni wedi gwneud hyn?

Os yw'r prynwr, cyn pen tair blynedd ar ôl trafodiad ar gyfer y Dreth Trafodiadau Tir ar gyfraddau uwch, yn ei drin fel ei unig brif breswylfa, gallai fod yn gymwys i gael ad-daliad o'r gyfradd uwch ychwanegol o'r Dreth Trafodiadau Tir. Felly, mae'n bwysig bod yn gallu amcangyfrif y ffigwr hwn mor gywir ag y bo modd.

Symbolau a ddefnyddiwyd yn y datganiad hwn

- r Mae gwerth wedi ei ddiwygio yn y cyhoeddiad hwn
- p Gwerth dros dro a fydd yn cael ei ddiwygio mewn cyhoeddiad yn y dyfodol
- * Gwerth nad yw'n ddigon mawr i'w gyflwyno ac sydd wedi cael ei atal yn y cyhoeddiad hwn
- ~ Yn cynrychioli gwerth sy'n talgrynnu i 0, ond sydd heb fod yn 0

Adborth ac ymholiadau

Rydyn ni'n croesawu adborth a sylwadau i ddatblygu'r datganiadau hyn a datganiadau yn y dyfodol. Defnyddiwch y manylion isod i gysylltu â ni.

Y Cyfryngau a'r Wasg E-bost: newyddion@acc.llyw.cymru

Defnyddwyr eraill E-bost: data@acc.llyw.cymru

Ffôn: 03000 254 723

Diweddariad nesaf

24 Hydref 2018 (gweler yr adran 'Sut bydd y data'n cael ei gyhoeddi yn y dyfodol?')

Trwydded Llywodraeth Agored

Mae'r holl gynnwys ar gael dan y Drwydded Llywodraeth Agored, fersiwn 3.0, oni nodir yn wahanol.

